

Posudek habilitační práce v oboru Farmakognózia předložené PharmDr. Szilvií Cziegle, Ph.D. s názvem „ Farmakognostická analýza *Ginkgo biloba* L.“

Habilitační práce **PharmDr. Szilvie Cziegle, Ph.D** , byla vypracována na Katedře farmakognózie a botaniky Farmaceutické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě. Představuje monografii o 217 stranách věnovanou významnému fenoménu současné experimentální i klinické fytofarmakologie a fytoterapie, rostlině poskytující lékopisné drogy, registrovaná fytofarmaka i doplňky stravy.

Téma je již široce zpracované (viz různé databáze), bylo odvahou pustit se do hledání nových zásadních poznatků o rostlině a droze. Zvolené postupy považuji za soudobé, na současné úrovni poznání v oboru. Zpracování odpovídá požadavkům na moderní farmakobotaniku a farmakognosii. Práce dobře zapadá do trvalé badatelské tendence, projevující se již dlouhodobě na školícím pracovišti habilitantky. Kromě výsledků získaných na tomto pracovišti ve spisu také využívá poznání z obsáhlé spolupráce se zahraničními institucemi, nicméně původ výsledku není dobře identifikovatelný.

Sama práce je velmi obsažná, pečlivě zpracovaná. Text doplňuje rozsáhlá dokumentace jak fotografická tak grafická. Typografické zpracování je na velmi dobré úrovni. V teoretické části a diskusi je citováno přes 400 prací zabývajících se touto tematikou za posledních 25 let, včetně několika autorčina publikovaných výstupů. Bohužel musím konstatovat, že z nich pouze dva jsou z kategorie impaktovaných. Bylo by také dobré, kdyby přímo v textu byly poznámky upozorňující na již v odborném časopisu publikované výsledky. Celkově lze na zpracování vidět extrémní péči s minimem uniklých nepřesností. Nicméně i v tak pečlivém díle, anebo snad právě proto, se objeví některé nejasné formulace či nepřesnosti a z toho pramenící i má upozornění a doporučení:

Botanická charakteristika (s. 11) – přiřazení citace 1 a 2 Takhtajanovi není správné; autor se zabývá krytosemennými rostlinami. Synonyma rostliny jsou podpořena jinak zaměřeným literárním zdrojem?

K analýze prchavých složek a tabulkám č. 18, 19, 20 - mám určitou pochybnost o absolutní shodě v obsahu u všech tří stromů a to až na tisíce procenta?

Nesouhlasím s tvrzením, že anatomický popis drogy se nenachází v žádném současném atlase drog (s. 159), dovoluji si upozornit na tuto výbornou publikaci: Bettina Rahfeld: Mikroskopischer Farbatlas pflanzlicher Drogen. 2.vyd., Spektrum AV Heidelberg 2011.

Tvorba prchavých složek je obvykle spjata s obranou proti škůdcům (bylinožernému hmyzu). Nebyl zjišťován vztah vyšší koncentrace prchavých látek versus vyšší výskyt hmyzu v daném období?

Některé texty jsou abundantní, zbytečně cloní a prodlužují podstatný text např. první dvě strany diskuse, také tabulka 57 je nadbytečná aj.

Do diskuse navrhuji téma:

Vzhledem k významným interakcím drogy a jejich obsahových látek a na druhé straně vysokou nekvalitou doplňků stravy, by bylo asi správné zcela zamezit výrobu neregistrovaných fytofarmak s obsahem *Ginkgo*. Jaký je autorčin názor? Jaká je situace v jiných státech EU?

Závěr:

V předložené práci jsou patrné autorčiny bohaté experimentátorské zkušenosti, vědecký přístup a zaujetí pro řešení problémů, bohatá pedagogická aktivita, která se projevuje i ve formální kvalitě spisu. Habilitantka je jistě vědeckou osobností s vykazatelným přínosem pro rozvoj oboru a perspektivou další vědecké a pedagogické práce, což tvrdím mimo jiné i proto, že jsem měl tu čest v roce 2004 velmi pozitivně hodnotit její disertační práci a sledovat její zájem o obor až k dnešku. Můj názor na kvalitu její vědecko-pedagogické práce také posílilo prostudování přiloženého dokumentu „Vyhodnotenie plnenia podmienok“ a „Zoznamu publikačnej činnosti“. (Udivuje mi, že oba dokumenty nejsou však parafovány nadřízenou osobou).

Doporučuji proto práci Dr. Czige přijmout jako habilitační spis k obhajobě a dalšímu postupu habilitačního řízení.

Prof. RNDr. Luděk Jahodář, CSc. profesor farmakognosie University Karlovy Praha

Hradec Králové 17. března 2014